

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2020-07-29
Besvaras senast
2020-08-12

Till utrikesminister Ann Linde (S)

2019/20:1875 Fångslade kvinnoaktivister i Iran

I juni 2010 grep den iranska regimen människorättsaktivisten Narges Mohammadi. Hon dömdes till elva års fängelse. Domen överklagades, och under tiden var hon fri mot borgen. Straffet sänktes i högre instans till sex års fängelse. Den 20 april 2016 ställdes Mohammadi återigen inför regimen domstol och åtalades för att ha ”spridit propaganda mot staten”, för att ha varit medlem i ”en illegal organisation med syfte att skada den nationella säkerheten” (den nu förbjudna organisationen Defenders of Human Rights Centre) och för sitt arbete i organisationen *Step by step to stop the death penalty*. I september samma år dömdes hon till sammanlagt 16 års fängelse och kommer att frigges först 2026.

Narges Mohammadis hälsotillstånd är mycket dåligt; hon utsätts för svåra trakasserier i det ökända Evinfängelset i Teheran. Hennes man, journalisten och människorättsaktivisten Taghi Rahmadi, lever i exil i Paris med parets två barn. Narges har nekats ha kontakt med sin familj men efter att hon hungerstrejkat tillåts hon nu tala i telefon med sina barn en gång i veckan.

År 2011 tilldelades Narges Mohammadi Per Angerpriset, som instiftats av den svenska regeringen, och hon är hedersmedlem i Svenska PEN. En grupp människorättsexperter från FN kräver att Iran släpper människorättsaktivisten Narges Mohammadi, som enligt uppgift lider av coronavirussymtom, innan det är för sent. Man uttrycker oro över att Mohammadi verkar ha smittats av covid-19 i Zanjanfängelset och är oerhört bekymrade över hennes välbefinnande. FN:s experter har tidigare uttryckt oro över att Narges och många andra fångslade kvinnorättsaktivister och MR-aktivister, såsom Nasrin Sotoudeh, Zeynab Jalalia och Narges och många andra, i iranska fångelser är drabbade och/eller är i stor risk om de smittas av covid-19, och de kräver att de omedelbart frisläpps.

Även Amnesty International har krävt frigivning av Narges, av människorättsaktivisten och advokaten Nasrin Sotoudeh och av många flera som sitter i fångelser i Iran. Covid-19 har drabbat många, vilket väcker allvarlig oro för alla politiska fångar i Iran, inklusive advokaten för mänskliga rättigheter och samvetsfångar Nasrin Sotoudeh. Därför kräver även Amnesty att Sotoudeh måste släpps nu.

Nasrin Sotoudeh, en framträdande iransk advokat för mänskliga rättigheter,

särskilt kvinnors rättigheter, har dömts till 38 år och sex månader i fängelse och 148 piskskador på grund av sitt arbete i vilket hon försvarade kvinnors rättigheter och protesterade mot Irans diskriminerande och förnedrande tvångsrättslagar och könsapartheid. Nasrin har ägnat sitt liv åt fredliga människorättsverk. I iranska fångelser har fall av covid-19 bekräftats. Detta väcker allvarlig rädsla för att fångar, som Nasrin, riskerar att ha drabbats av viruset. Fångar är särskilt utsatta eftersom de inte kan iaktta samma sociala distans- och hygienåtgärder för att skydda sig som personer utanför fångelset kan.

Runt om i Irans fångelser har regimen misslyckats med att förebygga spridningen av covid-19. Värst drabbade är fångelserna och de ohygieniska förhållanden som utsätter fångarna för större risk för covid-19-infektioner, vilket väcker larm om myndigheternas misslyckande med att tillräckligt skydda fångslade från spridningen av viruset. Vissa fångar har nekats tillräcklig medicinsk vård, vilket skapar större risk för viruset de drabbats av.

Zeynab Jalalian är en kurdisk kvinnorättsaktivist och politisk fånge. Hon är född 1982 i staden Mako i Kurdistan, Iran. Hon arresterades i februari 2007 av säkerhetsstyrkor i staden Kermansha. Hon förhördes på underrättelsecentret i Kermanshah där hon i en månad allvarligt torterades både psykiskt och fysiskt. Utan hänsyn till hennes rätt till en advokat dömdes hon under några minuters rättegång till döden åtalad för ”fiendskap mot Gud” (moharebeh). Efter att Zeynab förnekade anklagelserna kontinuerligt i fyra år samt med hjälp av press från organisationer för mänskliga rättigheter och Amnesty ändrades domen i november 2011 till livstids fängelse.

Jalalian har varit fängslad i Iran i 13 år. Under dessa 13 år har hon utsatts för alla typer av fysiska och psykiska övergrepp och tortyr, vilket har orsakat allvarliga hälsoproblem. De iranska myndigheterna vägrar att ge henne och andra fångar tillgång till medicinska behandlingar eftersom de anser att hon och de andra fångslade inte har några mänskliga rättigheter i fångelset. På grund av tortyr och det våld hon blivit utsatt för i fångelset riskerar hon att tappa synen. Zeynab har nekats kirurgisk behandling för ett försämrat ögontillstånd som kallas pterygium, vilket försämrat hennes syn och orsakar henne allvarliga obehag. Dessutom har hon och många andra smittats av covid-19. Iranska myndigheter vägrar att ge henne tillgång till specialister eller medicinsk behandling utanför fångelset medan hennes tortyr fortsätter.

Den 29 april 2020 överfördes hon till Qarchakfängelset, vilket sägs att vara ett av Irans värsta fängelser. Sedan hon under strikta säkerhetsåtgärder överförts från Qarchakfängelset till ett sjukhus utanför fängelset och undersökts av specialister diagnostiserades hon med covid-19, och genom en datortomografiundersökning bekräftades stora förändringar i hennes lungor. Hennes hälsotillstånd försämrades nu snabbt samtidigt som hon nekades medicinsk behandling. Den 20 juni inledde Zeynab Jalalian en hungerstrejk. Den 25 juni flyttades hon till en okänd plats och sedan dess vet ingen vad som har hänt henne.

Sverige, som säger sig bedriva en feministisk utrikespolitik, borde kräva en omedelbar frigivning av kvinnorrättsaktivisterna som Narges, Nasrin, Zeynab, Zahra med flera, och att alla de tusentals samvetsfångar som sitter fängslade i Iran friges. Ingen bör tillbringa en enda dag i fängelse för att de fredligt utövat sina rättigheter. Sverige bör driva frågan i EU och FN och uppmana den högsta ledaren i Iran att frisläppa Nasrin Sotoudeh, Narges Mohammadi, Zeynab Jalalian och Zahra Ahmadreza omedelbart och ovillkorligt och att deras straff upphävs utan dröjsmål.

Med anledning av detta vill jag fråga utrikesminister Ann Linde:

Kommer utrikesministern verka för att Sverige som enskilt land och i EU och FN av den iranska regimen kräver att Zeynab Jalalian, Narges Mohammadi, Nasrin Sotoudeh och alla andra samvetsfångar och politiska fångar friges, att alla fångar får en korrekt adekvat vård och att mänskliga rättigheter respekteras i fängelserna?

.....

Amineh Kakabaveh (-)

Överlämnas enligt uppdrag

Annalena Hanell